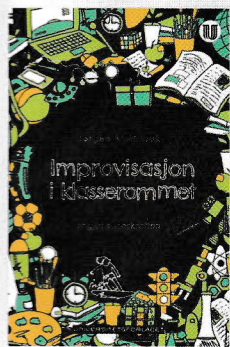

Bøker

Aktuell bok ANMELDT AV Geir Martinussen, tidligere lærerutdanner ved Oslo Met

Når ting ikke går etter planen

Improvisasjon i klasserommet

Av Jørgen Moltubak
Universitetsforlaget
2020
150 sider

Iblant går ikke timene slik man har tenkt. Da er det viktig å kunne improvisere.

De aller fleste som har jobbet som lærere i noen år, har erfaring med at det å kunne improvisere, er en viktig egen-skap å besitte. Svært ofte skjer det helt uforutsette ting i forbindelse med undervisningen. Det må læreren forholde seg til, og ofte kan det kreve en delvis eller total endring av det planlagte opplegget for timen.

Det finnes nok lærere som uansett vil holde på den opprinnelige planen for undervisningen selv om det skjer uforutsette ting, som vanskelige spørsmål fra elevene, eller annet. Men det å være fullstendig bundet av et planlagt opplegg kan føre til store problemer, både for elever og lærer – og til langt mindre læring enn ønsket.

For å få undervisningen til å fungere best mulig, er det viktig at læreren har evne til å takle uforutsette ting, og til å kunne endre den planlagte gjennomføringen av timen, dersom det skulle være behov for det.

Å kunne endre/justere planene underveis, betyr at det ofte må improviseres.

Den britiske forskeren Tim Rowland ved Cambridge University har definert fire komponenter som lærere bør besitte, hvorav den ene er evnen til å kunne takle uforutsette hendelser og kunne improvisere underveis.

I boka presenterer Moltubak ulike perspektiver på improvisasjonsbegrepet. Gjennom teori og en god beskrivelse av ulike øvelser viser han hvordan læreren kan utvikle et improviserende tankesett og handlingsmønster. Det framheves at dette vil gjøre læreren i stand til, på en positiv måte, å kunne håndtere komplekse og uforutsigbare situasjoner i undervisningssammenheng.

Forfatteren mener at improvisasjon eller improvisasjonskompetanse er en minst like viktig ferdighet å ha som evnen til å planlegge.

Gjennom boka seks kapitler blir vi både grundig kjent med hva improvisasjon handler om på et generelt grunnlag, men ikke minst med hensyn på improvisasjon i skolen.

På en overbevisende måte presenteres vi blant annet for hvordan improvisasjon både skaper et positivt fellesskap og et godt miljø for samarbeid.

Spesielt gir kapittel 3 en oversiktlig og god framstilling av improvisasjonskompetanse i skolen.

I boka presenteres improvisasjonsbegrepet med vekt på impulser fra improvisert teater, og vi introduseres for hvordan øvelser fra teaterimprovisasjon kan brukes som verktøy for å bygge selvtillit og lærevilje i den enkelte elev og skape et trygt og inkluderende klassemiljø.

Som forfatteren påpeker, er improvisasjonskompetanse et relativt nytt fagfelt i skolen, men ikke desto mindre svært aktuelt.

Ganske nytt er det at det arrangeres kurs i improvisasjonskompetanse, noe mange lærere utvilsomt vil kunne ha stor nytte av. I det aller siste har vi også kunnet lese i dagspressen om slike kurs også for en rekke andre yrker.

I boka presenteres et kurs i klasseledelse som tar utgangspunkt i prinsipper for improvisert teater. Disse brukes som redskaper for å utvikle en klasseromspraksis preget av samarbeid og fellesskap, ikke konkurranse.

Det handler både om å lære øvelser som kan brukes for å inkludere alle elever i

fellesskapsbyggende, skapende prosesser, og at læreren skal utvikle en improviserende grunnholdning for i større grad å bli i stand til å tilpasse undervisningen til den enkelte elev og situasjon.

Kurset består av disse fem hovedtemaene:

- prinsippene for improvisasjonskompetanse og improvisasjonens plass i skolen
- å skape en gruppe, dynamikk i gruppedannelse
- å bli sett i motsetning til det å bli eksponert, individet i gruppen
- å utvikle et improviserende «mindset», prosess og en kontinuerlig tilpasning
- å selv å kunne undervise i improvisasjon

Kurset bygger på innholdet i denne boken og har allerede vært gjennomført flere ganger.

Mange er lite fornøyd med bruken av fellestiden i skolen. Kanskje er det en idé å benytte deler av fellestiden nettopp til å diskutere innholdet i denne boka? Og dessuten å tilby lærere som ønsker det, å kunne få delta i kurs om improvisasjon og improvisasjonskompetanse.

Uansett: Les boka! Jeg er ikke i tvil om at det vil føre til en positiv opplevelse.

«Improvisasjonskompetanse er en minst like viktig ferdighet å ha som evnen til å planlegge.»